

ПОРАДИ БАТЬКАМ: ЯК ПРАВИЛЬНО ВИБРАТИ ТА РОЗПОВІСТИ ДИТИНІ КАЗКУ?

Усі батьки рано чи пізно чули від своїх любих діток заповітне прохання: «Розкажи мені казку!..» Добре, якщо ви маєте ораторський хист і знаєте добру сотню казок. А якщо ні? Тоді зазвичай ви берете книгу і починаєте читати... А чи замислювались ви над тим, як обираєте книжки для читання і чи однаково сприймає дитина прочитану казку і ту, яку їй розповіли?

Отже, почнімо з **добору літературного матеріалу**. Купуючи для дитини книжку, варто мати на увазі кілька загальних правил.

1. *Книга – це привід для спілкування, а не можливість його уникнути.* Через казкові події та персонажів ви зможете краще пізнати свою дитину і зорієнтувати її в питаннях морального вибору. Тут головне – відчувати, підтримати й заохотити.

2. *Підбір казки – питання індивідуальне, і залежить від вподобань та вразливості вашої дитини.* Те, що розважить одну дитину, іншій може завдати психічної травми та призвести до снів-жахів (на цьому питанні докладніше зупиняється казкотерапія). Чого лише вартують деякі народні казки з сюжетами про поїдання дітей або сучасні історії про монстрів... Тож прислухайтеся до своєї інтуїції і дійте за принципом «Не нашкодь».

3. *Не всі казки – дитячі.* На жаль, не всі батьки це знають, проте більшість народних казок створювалися не для дітей, а для дорослих, які збиралися біля вогнищ і переповідали захопливі історії. З часом від цих історій все зайве відсікалося й наразі лишилися зашифровані символічні послання, які беруть в собі глибоку народну мудрість. Однак адресат цих глибоких історій – таки доросла людина. Це стосується не лише народних казок, а й авторських, а також багатьох мультфільмів.

4. *Перш ніж читати казку дитині, постарайтесь хоча би попередньо проглянути її текст.* Таким чином ви, по-перше, вбережете дитину від небезпечного чи неякісного продукту, а по-друге, зможете наперед продумати можливі запитання та завдання до казки.

5. *Шукайте якісні книжки:* з грамотним художнім текстом, орієнтованими на дитяче сприйняття ілюстраціями та якісною, не шкідливою поліграфією. Якщо книжка рясніє помилками, «прикрашена» недоладними та шаблонними комп'ютерними ілюстраціями, та й на додачу тхне фарбою – закривайте цю книжку і йдіть шукати далі. Інакше можете нашкодити здоров'ю дитини та зіпсувати її художній смак.

6. *Зважайте на вікову категорію, на яку орієнтована книжка.* Однак підходити до цього питання слід творчо: якщо ваша дитина вже доросла до тих речей, про які йдеться в книжці, сміливо їй читайте. А краще – переказуйте зрозумілими словами, відповідаючи на питання дитини. Не бійтеся складних казок, адже хороша казка – як листковий пиріг: у кожному віці дитина відкриватиме щоразу щось нове.

Отже, книжку ви вибрали. І що робити далі: читати чи переказувати? Нумо поміркуймо!

Читання казок батьками допоможе дитині полюбити книгу ...

Читання допомагає ознайомити дитину зі світом художньої літератури, виховати в ній повагу до книги. Така дитина вже навряд чи буде рвати книжки і ставитись до них, як до першого ліпшого матеріалу для художньої творчості. Вихована у такій повазі дитина швидше навчиться читати сама. До того ж, батькам не потрібно буде докладати додаткових зусиль, силуючи дитину до навчання.

Читання за силою свого впливу навряд чи можна порівняти з розказуванням.

А якщо казку прочитати, використовуючи драматичні прийоми і примовляння, вплив на дитину буде більш вагомим. Проте читання за силою впливу на психіку дитини навряд чи можна порівняти з розказуванням. Читаючи, батькам важко повноцінно спостерігати за емоційною реакцією дитини, а також підтримувати емоційно значущий зоровий контакт. Коли ви розповідаєте дитині казку, то можете бачити кожен порух її душі, дитина проявляє свої страхи і захоплення. Таким чином ви можете коригувати сюжет казки, а у подальшому – підбирати казки для своєї дитини з урахуванням її особливостей та індивідуальних уподобань.

Розказування допоможе підтримати емоційно значущий контакт з дитиною.

Для того, щоб успішно розвивати свою дитину за допомогою казки, та ще й отримувати від цього задоволення, вам варто лише дотримуватись певних «правил гри», і успіх вам буде гарантовано!

Отже:

- ви маєте позбутися комплексів щодо свого ораторського хисту; розповідайте казку впевнено і з відповідними емоціями. Зазвичай діти не дуже суворі до своїх батьків, а настрої неодмінно покращяться в усій родині!
- використовуйте незвичні інтонації, адже дитина може просто заснути від монотонної розповіді;
- якщо не знаєте, як почати, згадайте традиційні зачини на кшталт «Жили собі...», «У далекому царстві...» тощо;
- створіть чарівну атмосферу: вберіть якийсь казковий атрибут (капелюх, плащ, чарівний перстень, корону чи просто перо – залежно від ваших уяви та можливостей), запаліть незвичне освітлення («магічну» лампу чи свічку), налаштуйте дитину на казковий світ, у який вона порине через кілька хвилин;
- для того, щоб дитина якнайкраще налаштувалась на вашу розповідь, придумайте ритуал «входження до казки»; можете, наприклад, намалювати (надрукувати) і дати своєму малюку «Казковий пропуск» за певну «магічну» дію: закликання феї казки або цікаву розповідь, віршик;

Створіть казкову атмосферу у вашому домі!

- також можете пошити чи придбати ляльки для домашнього театру: і вам легше буде розповідати, і малюкові – цікавіше; для цієї ж мети можете використовувати ляльки своєї дитини, спитавши перед тим в неї дозволу;
- створіть казковий куточок у вашому домі: за допомогою ширми, дзеркал, магічних предметів; так дитина легко і природньо порине у світ казки;

Не намагайтеся дотримуватись одразу всіх правил – будьте терплячими до себе.

- спробуйте спланувати певний ритм таких «казкових вечорів» – це буде чудовою нагодою поспілкуватись із власною дитиною, відчутти її емоційний стан, її потреби, а також побути самому трохи дитиною; до того ж, діти люблять ритуали: це додає їм відчуття впорядкованості й загадковості водночас;
- і найголовніше – знайдіть для цього час! Нікуди не поспішаючи, спокійно і розмірено пориньте у світ казки – такий важливий для вашого малюка.

Тепер ви знаєте правила гри – закони, слідування яким неодмінно забезпечить успіх у справі всебічного виховання вашої дитини. Тож не гайте часу! Не намагайтесь дотримуватись одразу всіх правил, будьте терплячими до себе, і вам неодмінно все вдасться.

Катерина Єгорушкіна, філолог, психолог, дитяча письменниця